

Ankara, 05/ 03 / 2009

SİRKÜLER 2009 / 8

KONU: 5838 SAYILI BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN

Başta vergi kanunları olmak üzere, bir çok kanunda değişiklik yapılmasını öngören **"Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"** 28.02.2008 tarih ve 27155 (mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Kanunda yer alan konular kısa başlıklar halinde bilginize sunulmuştur.

A- SOSYAL SİGORTALAR KANUNU VE İŞSİZLİK SİGORTASI KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

1- Kuruma Süresi İçerisinde Yapılmayan Bildirimler İçin Asgari Ücret Tutarında İdari Para Cezası Uygulanacaktır.

Sigortalılığı sona erenlere ilişkin bildirim ile 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesinde yer alan sandıklara, sandık iştirakçiliğinin başlama veya sona ermesine ilişkin bildirim, süresi içinde ya da Kurumca belirlenen şekle ve usule uygun olarak yapmayanlar veya Kurumca internet, elektronik veya benzeri ortamda göndermekle zorunlu tutulduğu halde anılan ortamda göndermeyenler hakkında, her bir sigortalı veya sandık iştirakçisi için asgari ücret tutarında idari para cezası uygulanacaktır.

Düzenleme 01.08.2009 tarihi itibariyle yürürlüğe girecektir.

2- İşverenlerce Kuruma Yapılan Sigortalı ve İşyerlerine İlişkin Bildirimler Bakanlık İlgili Bölge Müdürlüklerine ve Türkiye İş Kurumuna yapılacak Bildirimler Yerine Gececektir.

İşverenler tarafından Kuruma yapılan sigortalı ve işyerlerine ilişkin bildirimler; 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanununun 3 üncü maddesi, 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 62 nci maddesi, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 48 inci maddesi ve 4857 sayılı İş Kanununun 3 üncü maddesi hükümleri uyarınca Bakanlık ile ilgili Bölge Müdürlüklerine ve Türkiye İş Kurumuna yapılması gereken bildirimlerin yerine geçektir.

Ticaret sicili memurluklarınca işyeri tesciline ilişkin Kuruma yapılan bildirimlerin dışında, ayrıca Bakanlık ilgili bölge müdürlüğüne bildirimde yapılmayacaktır. Geçici 20 nci maddede belirtilen sandıklar, Kuruma devir tarihine kadar iştirakçilerinin sandıkla ilgilerinin başlama ve sona ermesine ilişkin bildirimlerini en geç on gün içinde yapacaklardır.

Düzenleme 01.08.2009 tarihi itibariyle yürürlüğe girecektir.

3- Kısa Çalışma Ödeneği Süresi Altı aya çıkarılmıştır.

4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu Geçici 8. madde ile Kısa çalışma için öngörülen azami üç aylık süre, altı ay olarak ödenecektir; üçüncü fıkrasında öngörülen kısa çalışma ödeneği miktarı % 50 oranında artırılarak ve kısa çalışma ödeneği olarak yapılan ödemeler, başlangıçta belirlenen işsizlik ödeneği süresinden düşülmeyecektir.

İşsizlik Sigortası Kanunu ile ilgili düzenleme yayımı tarihi itibariyle yürürlüğe girmiştir.

4- 4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu Geçici 7. Maddesinde Yer Alan Şartlarda ve Sürede Değişiklik Yapılmıştır.

4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu Geçici 7 inci maddesinde yer alan 18 yaşından büyük ve 29 yaşından küçük olanlar ile yaş şartı aranmaksızın 18 yaşından büyük kadınlardan; bu maddenin yürürlük tarihinden önceki altı aylık dönemde **ibaresi yürürlük tarihinden önceki altı aya veya 2008 yılı Aralık ve 2009 yılı Ocak aylarına ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumuna verilen** prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı sigortalılar dışında olması şartıyla, bu maddenin yürürlük tarihinden önceki bir yıllık dönemde işyerine ait prim ve hizmet belgelerinde bildirilen ortalama sigortalı sayısına ilave olarak bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içinde işe alınan **ibaresi “iki yıl”** içinde işe alınan ve fiilen çalıştırılanlar için; şeklinde değiştirilmiştir.

B-GELİR VERGİSİ KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

1- Muhtasar Beyanname Verilme ve Ödeme Süresinde Değişiklik Yapma Yetkisi Maliye Bakanlığına Verilmiştir.

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu 94 üncü maddeye göre tevkifat yapacaklardan tevkifat yapacaklardan on ve daha az hizmet erbabı çalıştıranlar ile hizmet erbabı çalıştırmayanlara ilişkin olarak beyanname verme süresinden itibaren üç ayı geçmeyecek şekilde, ödeme zamanı belirlemeye ve 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu 99 uncu maddesinde yer alan “Muhtasar beyannamenin şekil, içerik ve ekleri ile üçer aylık verilen beyannamelerin dönemini aylık olarak belirlemeye” Maliye Bakanlığına yetki vermiştir.

2- Ar-Ge ve Destek Personelinin Ücretleri Üzerinden Hesaplanan Gelir Vergisinin % 90-%80 ‘i 2013 yılına kadar Terkin Edilecektir.

Araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde istihdam edilen personelin ve destek personelinin bu çalışmalarını karşılığında elde ettikleri ücretleri üzerinden asgari geçim indirimi uygulandıktan sonra hesaplanan gelir vergisinin; doktoralı olanlar için % 90’ı, diğerleri için % 80’i verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden

vergiden, 2013 yılı sonuna kadar terkinin öngörülmüştür. Düzenleme 01.03.2009 tarihinde yürürlüğe girmiş olup, Mart ayına ilişkin olarak Nisanda verilecek muhtasar beyannamelerde ilk uygulaması yapılacaktır.

C-KURUMLAR VERGİSİ KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

1- Teşvik Belgesine Bağlanmış Yatırımlarından Ede Elden Kzncılar İndirimi Oranda Kurumlar Vergisine Tabi Tutulacaktır.

Finans ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet gösteren kurumlar, iş ortaklıkları, taahhüt işleri, 4283 sayılı Yap-İşlet Modeli ile Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışının Düzenlenmesi Hakkında Kanun ile 3996 sayılı bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapıtılması Hakkında Kanun kapsamında yapılan yatırımlar ile rödovans sözleşmelerine bağlı olarak yapılan yatırımlar hariç olmak üzere,

- Teşvik belgesine bağlanan yatırımlardan elde edilen kazançlar, yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanılan hesap döneminden itibaren yatırıma katkı tutarına ulaşınca kadar indirimli oranlar üzerinden kurumlar vergisine tabi tutulması,

- Bakanlar Kurulunun, illeri gruplandırma ve gruplar itibarıyla teşvik edilecek sektörleri ve bunlara ilişkin yatırım ve istihdam büyüklüklerini belirlemeye, her bir il grubu için yatırıma katkı oranını % 25'i, yatırım tutarı 50 milyon Türk Lirasının üstünde olan büyük ölçekli yatırımlarda ise % 45'i geçmemek üzere belirlemeye, kurumlar vergisi oranını % 90'a kadar indirimli uygulamaya, Yatırım harcamaları içindeki arsa, bina, kullanılmış makine, yedek parça, yazılım, patent, lisans ve know-how bedeli gibi harcamaların oranlarını ayrı ayrı veya topluca sınırlandırma konusunda yetkili olması,

Yatırıma katkı ve vergi oranı farklı illerde aynı mükellef tarafından yapılan yatırımlarda, toplam yatırımın her bir ile isabet eden oranına göre ilgili ilin yatırıma katkı oranı ve indirimli vergi oranı uygulanması,

öngörülmektedir.

İndirimli kurumlar vergisine ilişkin düzenleme yayımı tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

2- Kurumlar Vergisi Mükellefi Olma Niteliklerine Haiz Yabancı Fonların Katılımcılarının ya da Kurucularının Tam Mükellef Gerçek Kişi veya Kurum Olmaması Şartıyla, Daimi Temsilcileri Olarak Kabul Edilecektir.

Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen geçici 3. maddeyle, kurumlar vergisi mükellefi olma niteliklerine haiz yabancı fonların katılımcılarının ya da kurucularının tam mükellef gerçek kişi veya kurum olmaması şartıyla, bu fonların portföylerini yönetmek üzere faaliyet gösteren portföy yönetim şirketlerinin, bu fonların iş merkezi olarak değerlendirilmeyerek, daimi temsilcileri olarak kabul edilmesi öngörülmektedir.

Düzenleme Kanun'un yayımı tarihi olan 28.02.2009 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

3- Tekstil, Konfeksiyon Ve Hazır Giyim, Deri Ve Deri Mamulleri Sektörlerinde Faaliyette Bulunanlardan Üretim Tesislerini 31.12.2010 Tarihine Kadar Bakanlar Kurulunca Belirlenen İllere Nakleden Ve Asgari 50 Kişilik İstihdam Sağlayan Mükelleflerin, Bu İllerdeki İşletmelerinden Sağladıkları Kazançlar İçin İndirimli Kurumlar Vergisi Oranı Uygulanacaktır.

Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen geçici 4. madde ile tekstil, konfeksiyon ve hazır giyim, deri ve deri mamulleri sektörlerinde faaliyette bulunanlardan üretim tesislerini 31.12.2010 tarihine kadar Bakanlar Kurulunca belirlenen illere nakleden ve asgari 50 kişilik istihdam sağlayan mükelleflerin, bu illerdeki işletmelerinden sağladıkları kazançlar için nakil tarihini izleyen hesap döneminden itibaren beş yıl süreyle kurumlar vergisi oranını % 75'i geçmemek üzere indirimli olarak uygulatma konusunda Bakanlar Kuruluna yetki verilmektedir.

Düzenleme 28.02.2009 tarihi itibariyle yürürlüğe girmiştir.

D- KATMA DEĞER VERGİSİNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

1- Bir Teslimin İhracat Teslimi Sayılabilmesi Şartları Yenden Düzenlenmiştir.

- a) Teslim yurt dışındaki bir müşteriye veya bir serbest bölgedeki alıcıya ya da yetkili gümrük antreposu işleticisine yapılmalı veya mallar yetkili gümrük antreposu işleticisine tevdi edilmelidir.
- b) Teslim konusu mal Türkiye Cumhuriyeti gümrük bölgesinden çıkarak bir dış ülkeye veya bir serbest bölgeye vasıl olmalı ya da yetkili gümrük antreposuna konulmalıdır. Teslim konusu malın ihraç edilmeden önce yurt dışındaki alıcı adına hareket eden yurt içindeki firmalar veya bizzat alıcı tarafından işlenmesi veya herhangi bir şekilde değerlendirilmesi durumu değiştirmemektedir.

Bu çerçevede, yetkili gümrük antrepolarının görev ve sorumlulukları yeniden belirlenmekte, bu antrepoların işleyişine ilişkin olarak belirlenen esaslara uyulmaması halinde ziyaa uğrayan vergi, buna ilişkin olarak kesilecek ceza ve hesaplanacak gecikme faizinden antrepo işleticisinin de müteselsilen sorumlu olması öngörülmektedir.

2- İndirimli Orana Tabi İşlemlerde Mahsup

İndirimli orana tabi işlemlerde ilgili yılı içinde mahsup edilemeyen verginin iadesi ve iadenin sınırlandırılmasıyla ilgili yetki yeniden düzenlenmiştir.

3- Dahilde işleme ve geçici kabul rejimi kapsamında ihraç edilecek malların üretiminde kullanılacak maddelerin yurt içinden temin edilmesinde, KDV Kanunu'nun 11. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendi hükmüne göre işlem yapılmasına yönelik uygulamanın süresi uzatılmıştır.

Dahilde işleme ve geçici kabul rejimi kapsamında ihraç edilecek malların üretiminde kullanılacak maddelerin yurt içinden temin edilmesinde, KDV Kanunu'nun 11.

maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendi hükmüne göre işlem yapılmasına yönelik uygulamanın süresi (KDV Kanunu'nun geçici 17. maddesinde yer alan süre) 31.12.2010 tarihine kadar uzatılmıştır.

Düzenleme 01.01.2009 tarihinden geçerli olmak üzere 28.02.2009 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

E- ÖZEL TÜKETİM VERGİSİNDE YAPILAN DÜZENLEMELER

- 4760 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı listenin (B) cetvelinde yer alan baz yağlar ve madeni yağlar için uygulanan maktu tutarları, bu malların piyasada taşıt araçlarında motorinle karıştırılmak suretiyle yasa dışı kullanımının ve vergi kaybının önüne geçmek amacıyla 0,9345 TL olarak belirlenmiş, yağlama müstahzarları verginin konusuna dahil edilmiştir.

F- DAMGA VERGİSİ KANUNUNDA YAPILAN DÜZENLEMELER

1- Muhtasar Beyanname ve Sigorta Primlerinden Alınacak Damga Vergisi Yeniden Belirlenmiştir.

Muhtasar beyannameler ile sigorta prim bildirelerinin elektronik ortamda birlikte alınması uygulamasına geçileceği öngörülerek, elektronik ortamda birlikte verilecek söz konusu kâğıtlardan sadece muhtasar beyanname için damga vergisi alınması, bu doğrultuda sigorta prim bildirelerinden ayrıca damga vergisi aranılmaması hükme bağlanmıştır.

G- HARÇLAR KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

1- Tapu Harçları, Nispi Harçlar Yeniden Belirlenmiş ve Uygulanacak Vergi Cezası ve Gecikme Faizi İle İlgili Uygulamalar Yeniden Düzenlenmiştir.

- Kat irtifakı tesis edilmiş gayrimenkullerin devir ve iktisabında tapu harcının, devir ve iktisap bedeli üzerinden hesaplanmasına yönelik düzenleme yapılarak uygulamaya yasal dayanak/açıklık kazandırılmıştır. Düzenleme **28.02.2009 tarihinde yürürlüğe girmiştir.**

- Satış ya da irtifak hakkı tesisi vaadi sözleşmelerinin tapu siciline şerhinde matrahın, ilgili gayrimenkulün **emlak vergisi değerinden düşük ve bu değer iki katını geçmemek üzere sözleşmede yazılı bedel** olması öngörülmüştür. Düzenleme **28.02.2009 tarihinde yürürlüğe girmiştir.**

- Gayrimenkul üzerine irtifak hakkı tesis ve devrinde, harca tabi tutulacak değere sınır getirilmiştir. Yapılan düzenlemeye göre, gayrimenkul üzerine irtifak hakkı tesis ve devrinde harca esas bedel, üzerinde hak tesis edilen gayrimenkulün emlak vergisi değerinin iki katından çok olamayacaktır. Düzenleme **28.02.2009 tarihinde yürürlüğe girmiştir.**

- Kanuna bağlı (4) sayılı tarifenin 13/a ve 13/c fıkralarına göre nispi esasa göre tahsil edilmekte olan harçların bundan böyle maktu esasa göre alınması sağlanmaktadır. Düzenleme **28.02.2009 tarihinde yürürlüğe girmiştir.**

- Gayrimenkullerin kanunda öngörülen süre içinde tapuda tashih ve tescillerinin gerçekleştirilmemesi halinde, 492 sayılı Kanunun (4) sayılı tarifesinin 13/a ve 13/c

fıkralarına göre tahsil edilmiş olan harcın % 50'si kadar ilave harç tahsil edilmesine yönelik hüküm yürürlükten kaldırılmıştır.

- Nispi harçların oranlarının tespitine ilişkin Bakanlar Kuruluna verilmiş olan yetkinin sınırları yeniden belirlenmiştir.

- Kanun'un geçici 6. maddesiyle, Harçlar Kanununun (4) sayılı tarifesinin "I-Tapu İşlemleri" başlıklı bölümünün (13) numaralı fıkrasının (a) ve (c) bentlerinde yapılan değişiklikle aynı tarifenin sonunda yer alan hükmün kaldırılmasına yönelik düzenlemenin, 28.02.2009 tarihinden önce;

- Cins tashihi yapılmamış arsa ve arazi üzerine inşa olunan bina vesair tesislerin tescilinde,

- Bayındırlık ve İskan Bakanlığının görüşü alınarak Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan edilmiş bulunan sosyal mesken, işçi evleri ve bunlardan daha düşük nitelikteki meskenlerin tescilinde,

- Bunların dışında kalan her nevi cins ve kayıt tashihi de uygulanacağı ve bunlarla ilgili olarak ayrıca vergi cezası ve gecikme faizi aranmayacağı hüküm altına alınmıştır. Yapılan düzenlemeye göre, 28.02.2009 tarihinden önce tahsil edilmiş tutarlar iade edilmeyecek, buna karşılık bu tarihten önce tarh ve tahakkuk ettirilmiş olan harçların takip ve tahsiline devam edilecektir.

H- GİDER VERGİLERİNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

1-Gider Vergileri Kanununda değişiklikler Yapılmış ve Buna bağlı Olarak Menkul Kıymet Yatırım Fonlarının Değişikliğinin Yapıldığı Tarihe Kadar Sermaye Piyasasında Yaptıkları İşlemlere İlişkin Banka Ve Sigorta Muameleleri Vergisi İle Buna Bağlı Cezaların Tahsilinden Vazgeçilmektedir.

Kablolu, kablosuz ve mobil internet servis sağlayıcılığı hizmetine ilişkin özel iletişim vergisi oranı % 15'ten % 5'e indirilmiş ve Bakanlar Kuruluna bu oranı sıfıra kadar indirme yetkisi verilmiştir. Düzenleme **01.03.2009 tarihinde yürürlüğe girmiştir.**

- Menkul kıymet yatırım fonlarının ve menkul kıymet yatırım ortaklıklarının sermaye piyasalarında yaptıkları işlemler dolayısıyla lehe aldıkları paralar, banka ve sigorta muameleleri vergisinden istisna tutulmuştur. Düzenleme **28.02.2009 tarihinde yürürlüğe girmiştir.**

- Gider Vergileri Kanunu'nda yapılan ve yukarıda belirtilen değişikliklerle getirilen istisna düzenlemesine paralel olarak, menkul kıymet yatırım fonlarının, değişikliğinin yapıldığı tarihe kadar sermaye piyasasında yaptıkları işlemlere ilişkin banka ve sigorta muameleleri vergisi ile buna bağlı cezaların tahsilinden vazgeçilmektedir.

I- DİĞER KANUNLARDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

1- 5084 Sayılı Kanun Kapsamında Teşvikten Yararlanma Süresi Uzatılmıştır.

5084 sayılı Kanun kapsamında gelir vergisi stopajı teşviki, sigorta primi işveren hissesi desteği ve enerji desteğinden 01.04.2005 tarihinden önce yararlanmaya başlayan ve teşviklerden yararlanma süresi 31.12.2008 tarihinde sona eren işyerleri için bu teşviklerden yararlanma süresi 31.12.2009 tarihine kadar uzatılmıştır.

Düzenleme **01.01.2009 tarihinden geçerli olmak üzere 28.02.2009 tarihinde yürürlüğe girmiştir.** Ocak 2009 dönemi muhtasar beyannameleri Kanun'un yayımı tarihi itibariyle verilmiş olduğundan, söz konusu beyannamelerin düzeltilerek tekrar verilmesi gerekmektedir. Konuyla ilgili olarak Gelir İdaresi Başkanlığının kısa süre içinde bir açıklama yapması beklenebilir. Öte yandan Sosyal Güvenlik Kurumu daha önce yayımladığı 16.01.2009 tarih ve 2009-12 sayılı Genelge ile uygulamaya yön vermiştir.

2- Hurda Haline Gelen Motorlu Kara Taşıtlarının İdari Para Cezaları Terkin Edilmiştir.

Hurda haline gelen ve çalışma imkânı bulunmayan belli model yılının üzerindeki motorlu kara taşıtlarının hurdaya çıkarılması halinde, bu taşıtlarla ilgili olarak tahakkuk etmiş ve ödenmemiş olan motorlu taşıtlar vergisi ile gecikme zammı, gecikme faizi, vergi cezaları ve 31.12.2008 tarihine kadar kesilen idari para cezalarının terkin edilmesi öngörülmüştür.

3- 3167 Sayılı Çekle Ödemelerin düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında

31/12/2009 tarihine kadar, üzerinde yazılı keşide tarihinden önce çekin ödenmek için muhatap bankaya ibrazı geçersizdir.

4- Ahıska Türklerinin Türk Vatandaşlığına Alınması ve Çifte Vatandaşlık Statüsü Yeniden Belirlenmiştir.

- 1/1/2009 tarihinden önce ikamet tezkeresi almak suretiyle Türkiye'de ikamet eden Ahıska Türklerine bu maddenin yürürlüğünden itibaren 3 ay içinde müracaat etmeleri halinde; milli güvenlik açısından sakıncası olmamak şartıyla, 11/2/1964 tarihli ve 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu ve diğer ilgili mevzuatta öngörülen şartlar aranmaksızın, başvuru tarihinden itibaren 6 ay içinde Türk vatandaşlığına alınarak çifte vatandaşlık statüsü sağlanır. Çifte vatandaşlık statüsü sağlananlar, Bakanlar Kurulunca belirlenen yerlerde iskân edilirler.”

BAKIŞ YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK VE DENETİM LTD. ŞTİ.
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR
İLHAN ALKILIÇ